

Mångsidiga Bigge håller hjärnan i trim

Birgitta Jahn blir inte 90 år idag, möjligen fyller hon 80.

- Det är så det känns i alla fall, säger hon och skratrar.

- Man ska hänga med de unga.

JUBILAREN

Birgitta Jahn
90 år idag, fredag

Och hon lever som hon lär. Förvisso har knäna börjat strejka och hon har fått svårt att gå. Hjärnan gymnastiserar hon desto mer, med bokläsning, släktforskning, konststudier och mycket annat.

- Det finns också en hel del att säga om goda vänners betydelse för ens hälsa och lycka, tillägger Birgitta Jahn med allvar i rösten.

Hon sitter bekvämt i en stol framför fönstret. Inom räckhåll finns en bärbar telefon. Praktiskt att slippa springa i den stora lägenheten varje gång det ringer.

Utsikten härifrån Bagargården är i sanning västeråsisk. Svartån i förgrunden, delvis istäckt, med luckor där det mörka vattnet tittar upp. Stadshuset därbakom, och till höger det rosa Konstmuseet. Hur ofta har inte Birgitta - "Bigge" för vännerna - sett ut över denna vy.

- Jag kom hit till Bagargården som 20-åring och nygift, berättar hon. Min make John Jahn skulle sitta ting i Västerås och vi bodde här i två rum och kök hos mina svärföräldrar.

(Johns far var den glade och runde bagaren Fredrik Jansson, från 1882 delägare i bageri- och karamellfirman Jansson och Sjögren och från 1910-talet bosatt i Bagargården).

Senare tillbringade John och Birgitta Jahn ett par år i Stockholm, där John arbetade hos företaget Odelberg & Olsson, Birgittas fars skapelse. Men 1931, när Fredrik Jansson dog, återvände de till Bagargården.

- Vi älskade Västerås och vi tyckte det var bättre för barnen att få växa upp i en mindre stad.

Birgitta Jahn tycker om liv och rörelse. Hon vill inte ha det stumt omkring sig. Ett stilla ögonblick blev det ändå inför kameran.

Foto: ULF AXELSON

- Bageriet tog vi över och det fick heta Lundius, efter namnet på det äldsta västerås-bageriet. Under Krüger-tiden gick det neråt för bageriet, men sedan gick det uppåt hela tiden.

Arbetade hårt i bageriet

Birgitta Jahn ryggade inte för tanken att arbeta hårt med bageriet. Överhuvudtaget är hon inte "rädd att använda händerna".

- Det har jag fått ifrån mamma. Liksom intresset för människan.

- Vi bodde på Karlavägen i Stockholm. Men mamma och pappa hade också en liten herrgård utanför Rosersberg. Mamma brukade gå fem kilometer genom skogarna till Rosersberg, med soppa till krigsänkor och soldater. Sina små hade hon med sig. Vi var sex syskon.

- Hon var också mycket för Röda korset.

Birgitta kom själv att verka ideellt på många sätt. Framförallt för lottorna. Och då inte minst under kriget, när hon hade fullt upp med Lundius - dock med ovärderlig hjälp, påpekar hon, från trotjänare i bageriet.

- Under kriget var jag bland annat med i barnhemsorganisationen för flygarnas barn. Min make var reserv i flygvapnet, så vi har alltid hängt med flyget.

upplevelser att se den ringlande kön med hundratals kvinnor, alla allvarligt fyllda av tanken att göra en insats.

Vid Hässlö flyglottakårs första årsmöte samma år valdes Birgitta Jahn till kårchef och ordförande. Hon var senare, åren 1955 till 1964, förbundsordförande för alla lottakårerna i Västmanland.

På 50-talet, då Birgitta blev "överflödigt" i bageriet, fick hon även ett stort intresse i ett vackert gammalt bergslags-hus. Örbäck heter orten. Numera har hon en egen liten bydäruppte, med stugor för hela familjen Jahn.

Mötte motstånd i början

- I början mötte jag på en del motstånd, säger hon. Alla kände alla i Örbäck och så kom jag som ett yrväder och skulle bygga och dona.

Allt ordnade sig till slut. Birgitta ordnade med bygget av en ny väg, som länsstyrelsen ville ha, varvid traktens bönder tog henne till sina hjärtan.

- Sedan satt jag ordförande i Örbäcks vägsamfällighet i 25 år, säger hon leende. Förra året var jag med och skrev protokoll.

Mångsidig har "Bigge" alltid varit. "Man måste ha intresse för saker här i livet, för att överleva", säger hon. Efter maken Johns död 1975 blev frimärksamlande en slags lisa för själen.

Tog guldmedalj i bobsleigh

Tidigare har hon sportat, bland annat tagit guldmedalj i Nordiska spelen i bobsleigh och ridit mycket, samt tävlat i tennis. Bridge har tillkommit på senare dar. Och konst är sedan decennier en passion.

Annars betyder familjen mest. Birgitta Jahn talar stolt om sin klan, bestående av barnen Harald (Halle), Tom, Yvonne och Charlotte, tolv barnbarn och nio barnbarnsbarn.

Extra glad är hon också, att bageriet Lundius lever vidare och nu är i fjärde generationens ägo, genom ett av barnbarnen.

I dag möts flera av dem hos "Bigge" i Bagargården. Hon har öppet hus på födelsedagen och tycks beredd på en mindre invasion.

MONIKA ANDERSSON
Tel: 19 92 52